

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvscvla Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis

Marca, Pierre de

Parisiis, 1681

Iacobi Sirmondi Dissertatio de anno synodi Sirmiensis & de fidei formulis
in ea editis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14704

IACOBI SIRMONDI

*Dissertatio de anno synodi Sirmiensis
& de fidei formulis in ea editis.*

I. **Q**UO anno æræ Christianæ quibus-
ve Consulibus congregatum sit
Concilium Sirmiense, quot præterea nu-
mero & quænam in eo conditæ sint fi-
dei formulæ, non una est inter antiquos
& ævi nostri scriptores controversia. Et-
enim ut de anno priùs differamus, ^a So- a Lib. 2.
crates & ^b Sozomenus convocatum tra- c. 24.
dunt post Sergii & Nigriniani consulatum, b Lib. 4.
qui fuit annus Christi ccc l i. At Baro- e. 5.
nius toto sexennio ab his differt, cele-
bratum docens anno ccc l v i i. consu-
latu Constantii Augusti nono & Iuliani
Cæsaris secundo. Socrati & Sozomeno
adstipulatur Dionysius Petavius in ^c Ani- c Pag. 306
madversionibus ad Epiphanium. Mihi
cur potior Baronii sententia videatur, ra-
tio est non obscura, ejusmodi certè cui
Socrates & Sozomenus refragari ne-
queant. Testatur enim uterque illorum
Concilio Sirmiensi adfuisse inter cete-
ros Episcopos Hosium Cordubensem &

F f ij

Georgium Alexandrinum. At certum est, si Concilium referas ad annum ccccli, nec Hosium illi adesse nec Georgium potuisse. Nam quod ad Hosium quidem atinet, si ejus lapsus, quo ad Arrianæ perfidiæ subscriptionem impulsus est, in synodo Sirmiensi contigit, ut Socrates & Sozomenus affirmant, synodum post Hosii exilium coactam fateri necesse est. Quorsum enim, si præcesserat synodus, in eaque ad Arrianos jam transierat Hosius, Hosio exilium instigantibus Arrianis à Constantio fuisset imperatum? Hosii verò exilium qui accuratiùs ratiocinantur, in annum Christi cccclvi. incidisse statuunt, argumento epistolæ Athanasii ad Solitarios, quæ catholicorum antistitum exilia ordine percensens, post mentionem Paulini Trevirensis, & Luciferi Sardinæ, Eusebii Vercellensis, Dionysii Mediolanensis, quorum ille à Concilio Arelatensi anno ccccliii. reliqui à Mediolanensi anno cccclv. sedibus suis sunt ejecti, & post Liberii Papæ relegationem, quæ aliquanto post secuta est, Hosium extremo loco adnumerat, eumque narrat à Constantio primùm in aulam accitum, atque in Hispaniam remissum, tum inde rursus post datas ultro citroque litteras iterum accersitum, & pro

Pag. 603.

exilio Sirmii anno integro detentum. Quare si Hosii exilio posterior ejus lapsus fuit, ut ostensum est, exilij autem initium anno congruit CCLVI, non potest synodus Sirmiensis, in qua lapsus dicitur, ad annum referri CCLI. Quod ipsum pariter ex Georgio Alexandrino, quem Socrates & Sozomenus huic quoque synodo interfuisse volunt, liquidò comprobatur. Georgius namque sedem Alexandrinam pulso Athanasio invasit anno ineunte CCLVI. post consulatum Arbetionis & Lolliani, ut populi Alexandrini publicæ litteræ declarant, quæ apud Athanasium exstant post epistolam ad ^a Solitarios. Quis ^a Pag. 856. ergo potuit ille in Sirmiensi Concilio, si anno CCLI. celebratum est, inter Episcopos sedere qui Episcopus nondum erat, cathedramque Alexandrinam quinto demum post anno adeptus est?

II. Sed de anno synodi Sirmiensis, in qua Photinus damnatus est, cur conjecturas quærimus, cum de illo nobis, post sancti Hilarii professionem, quam in ejus fragmentis testatam videmus, ambigere non liceat? ^b *Ad tollendum*, inquit, ^b Pag. 292. *ex episcopatu Photinum, qui ante biennium jam in Mediolanensi synodo erat hæreticus damnatus, ex plurimis provinciis congregantur sacerdotes.* ET POST ALIA. Inter hæc Sir-

mium convenitur. Photinus hæreticus deprehensus, & à communionem jam pridem unitatis abscissus, nec tum quidem per factionem populi potuit amoveri. Ergo cum Mediolanensem synodum Arbetione & Lolliano Consulibus anno cccclv. celebratam fuisse constet, ac Sirmiensis biennio post convocatam testetur Hilarius, cui dubium esse queat quin vera & certa sit Baronii sententia, qui anno cccclvii. adscribendam censuit? Anno autem ccccli. non potuisse, ut aliis placet, synodum celebrari quis ambiget, si meminerit anno illo bellicis adversus Magnentium motibus Pannoniam arsisse universam, & Sirmium ipsum, quod Idacii Fasti docent, non in Constantii, sed in Vetranionis tyranni potestate usque ad anni exitum fuisse? De hoc igitur priori capite, hoc est, de synodi nostræ anno, jam satis. Nunc alterum de formulis in ea conditis expendamus,

Socrates lib.
2. c. 22.
Sozomen.
lib. 4. c. 1.
c. 3.

a Lib. 2.
c. 25.

b Ibid, c. 32.

III. Socrates^a enim tres in hac synodo editas commemorat, primam contra Photinum, quam à Marco Arethufio dictatam refert, alteram Latinè scriptam, quæ Hosii blasphemia dicitur ab Hilario, tertiam quæ Consules habuit, & à Socrate^b postea recitatur, cum agit de Concilio Ariminensi. Ceterum duplex in

his verbis, ut Nicolaus Faber in præfatione sua observat, Socratis fuit hallucinatio. Vna, quòd primæ formulæ auctorem Marcum facit, cùm tertiæ auctorem non primæ dicere debuerit. Altera, quòd hanc tertiam in synodo Sirmieniensi editam putat, cùm ex Hypatii & Eusebii consulatu, quem adscriptum habuit, ad annum ccclix. pertinere liqueat, & Sirmii quidem, non tamen in synodo, sed in fortuito paucorum Episcoporum congressu, præsentate Constantio compositam fuisse doceat epistola Germinii, quæ legitur in fragmentis Hilariensis. ^a Seclusa porrò rejectaque à synodo a Pag. 44. Sirmieniensi hac tertia formula, reliquæ sunt duæ priores, quas in ea synodo scriptas agnoscunt Hilarius in libro de synodis & Athanasius de synodo Seleuciæ & Arimini: quarum alteram, quæ adversus Photinum promulgata est, ut orthodoxam vel ab orthodoxis non abhorrentem interpretatur & commendat Hilarius; alteram, quam Hosii blasphemiam nominat, ut impiam & Arrianam, tum à Gallis merito repudiatam ostendit, tum ab orientalibus postmodum in synodo Ancyrana duodecim oppositis capitibus accuratè confutatam. Qua in re mirum nec injuria videri poterat tam discrepantes fidei

456 IADOBII SIRMONDI
regulas ab una & eadem synodo prodiss-
se, nisi exploratum esset, non ab iisdem,
sed à diversis diversæque sententiæ Epif-
copis conditas fuisse. Quod enim jam an-
tè acciderat in synodo Sardicensi, ut di-
visi inter se orientales atque occidenta-
les Episcopi suas utrique synodicas pror-
sùs dissimiles conscriberent, hi pro Mar-
cello & Athanasio, illi contra Marcellum
& Athanasium, id ipsum contigisse liquet
in Sirmiensi: ad quam cùm diversi, ut
Socrates & Sozomenus tradunt, orientis
& occidentis Episcopi convenissent, utrif-
que post damnatum communi calculo
Photinum suas seorsim fidei formulas ede-
re placuit, quas pro germanis synodi pla-
citis in varias oras transmiserunt. Ori-
entales Græcam, qua Photini dogmata con-
futantur, occidentales Latinam edidere,
quæ Hosii blasphemiam nuncupata est: in
qua rejecto homousio simul atque ho-
mœousio, το ἀνόμοιον, dissimile, hoc est, li-
quidus merusque Arrianismus sanciebatur.

Pag. 310.

IV. Verùm reclamatur hoc loco vehe-
menterque obsistit Petavius, & contem-
dit in synodo Sirmiensi unicam duntaxat,
id est, primam illam contra Photinum
conditam formulam fuisse, Hosianam ve-
rò alteram Sirmii quidem & anno cccclvii,
non tamen in synodo, quam in eum an-

num cadere posse negat, sed à paucis Episcopis, qui apud Constantium tunc fortè convenerant, compositam arbitratur, & sententiam suam conjecturis adstruere conatur. Sed conjecturis quis locus esse possit contra certam & apertam Phœbadii Episcopi auctoritatem, qui adversus ipsam Hosii formulam scribens ex instituto, eam in synodo natam sub libri sui finem disertè significat, *Non sum nescius, inquit, antiquissimi sacerdotis & promptæ semper fidei Hosii nomen quasi quendam in nos arietem temperari. Sed non potest ejus auctoritate præscribi, qui aut nunc errat, aut semper erravit. Nam si nonaginta ferè annis malè credidit, post nonaginta illum rectè sentire non credam. Aut si nunc rectè, quid de his opinandum est qui ab eodem signati fide, in qua tunc ipse erat, de seculo transferunt. Quid & de ipso pronuntiaretur, si ante hanc SYNODUM dormisset?* Si hæc longo post tempore scripta essent à Phœbadio, tamen spernenda tanti viri auctoritas non esset, Nunc verò cum ea scribat quæ oculis ipse cernebat, & missam ad Gallos Hosii perfidiam ex synodo missam profiteatur, de ea re quænam potest justa esse dubitatio?

Lib. contra Arianos.

V. Restat ergo ut Petavii conjecturas discutiamus, & has testatæ veritati officere non posse ostendamus. Sirmiensem ait *Pag. 311.*

formulam à synodo Ancyrana laudari, Hosianam contra blasphemiam, ut quæ Arrianæ Ἐ ἀνομοίου hæresi consentiret, rejici penitus & explodi. proinde consentaneum non videri ut à synodo Sirmiensi utraque prodierit. Hæc prima illius argumentatio ; cui nos aliud agentes jam supra occurrimus, cùm formularum istarum unam ab orientalibus, alteram ab occidentalibus in synodo Sirmiensi conditam fuisse docuimus. Itaque absurdum non est, in synodo Ancyrana, cui Basilius Episcopus præerat, idem qui præcipuas in Sirmiensi contra Photinum partes egerat, ut patet ex ^a Epiphonio, approbati ab Episcopis orientalibus Sirmiensem formulam priorem, quam ipsimet condiderant, respui autem damnarique Hosianam ab occidentalibus Arrianis conditam, à quibus in Anomœi quæstione dissidebant. Atque hunc in modum satis opinor factum est primæ Petavii objectioni.

Proxima, qua ex synodica Ancyrani Concilii demonstrare nititur longo post Sirmiensem synodum intervallo Hosianam formulam extitisse, nullius item est momenti. Neque enim scribunt in illa ^b synodica Basilius Ancyranus & ceteri Episcopi se post synodum Sirmiensem diuturnam quietem egisse, ut videri vult Petavii.

^a *Har. 71.*

^{arg.} 312.

^b *Epiph. har. 73.*

vius, sed diuturnam optasse. Quod verò addit de Georgii Laodicensi litteris, quas recitat ^a Sozomenus, ex quibus confici ^{a Lib. 4. c. 12.} putat inter synodos Sirmiensem & Ancyranam longius temporis spatium intercessisse, nullas etiam vires habet, aut contra Petavium ipsum habet, qui Hosii lapsum, de quo uno Georgii litteræ loquuntur, anno cccclvii. contigisse non inficiatur. Re vera autem, cum synodum Ancyranam sub Paschales sequentis anni ferias celebratam sit in confesso, nihil est incommodi ut anni spatio quod inter synodum utramque interceptum est ea omnia gesta sint quæ in Laodicensi litteris commemorantur.

VI. Nec virium plus habet tertia Petavii ratiocinatio quam duxit ab Hilario ^{Pag. 312.} ut Hosii formulam in synodo editam non fuisse concludat. Hilarius, inquit, in libro de synodis post Hosianæ blasphemiam discussionem subjicit deinceps Gallorum rogatu orientalium fides omnes, diversis & locis & temporibus conscriptas, in quibus & priorem synodi Sirmiensis formulam recenset. Alio ergo extra synodum tempore Hosianam exstitisse censuit. At quis non videt in his verbis Hilarii, non Hosianam cum formulis orientalibus, ad quas nihil attinebat, sed ipsas

460 IACOBI SIRMONDI
inter se orientales solas comparari, quas
diversis locis & temporibus conditas in
unum conferebat & digerebat Hilarius?

Pag. 314.

VII. Reliqua est ergo postrema auc-
toris iudicio validissima ratio ex Sulpitii
Severi verbis petita, qui libro II. sacrae
historiae synodum Sirmiensem antiquio-
rem facere videtur Arelatensi & Medio-
lanensi: quarum altera cum anno CCC-
LIII. habita sit, altera CCCLV, necesse
est Sirmiensem dicamus post illas anno
CCCLVII. collocari non posse. Gravif-
que omnino & exceptione major Severi
auctoritas foret, si haec ab illo sic asserta
esse constaret. Sed Severo tribui non de-
bent quae Severi re vera non sunt. Quis
enim, si mentem propius adjiciat, non
statim animadvertit Sirmiensis synodi aut
rerum in ea gestarum nullam apud Seve-
rum extare mentionem, ac titulum istum,
qui in editione Sigoniana legitur, CON-
CILIIUM SIRMIENSE ARRIANUM,
cum in superioribus non extet, adsci-
titium atque adulterinum videri; maxi-
me cum ea quae titulo mox subjiciuntur
de Athanasio & Marcello ad Sirmiense
Concilium nullatenus pertineant, sed ad
Sardicensem; de quo superius diximus,
Arrianorum conventum; in quo ea quae
pro Athanasio & Marcello apud Sardi-

cam rectè ab orthodoxis iudicata fuerant, contrariis decretis infringere & abolere conati sunt. Quare si quis titulus hîc figi debuit, CONCILIUM SARDICENSE ARRIANUM potius quàm Sirmiense dici oportuit.

VIII. Ita confutatis rejectisque omnibus quæ contrà obtendebantur, manet integra Baronii sententia, Concilium Sirmiense biennio post Mediolanense Hilario teste celebratum, in annum Christi cccLVII. incidisse, Hosii verò Sirmiensem blasphemiam, quam refellens Phœbadius in synodo editam significat, non in fortuito quopiam alio Episcoporum congressu, sed in eodem ipso Sirmiensi Concilio conflatam esse.

